

Omdat het socialer moet

Samenvatting programma PvdA Den Bosch

Een goed leven voor álle Bosschenaren. Dat is wat wij willen.

Onze stad en dorpen liggen er doorgaans prachtig bij. Straatjes en steegjes om van te houden, een rijk verenigingsleven, bruisende horeca, een rijke cultuur van carnaval tot urban. Het is fijn om Bosschenaar te zijn.

Maar er is ook een andere kant. De prijzen voor een huis zijn inmiddels torenhoog. Op een betaalbaar huurhuis moet je tien jaar wachten. Ook leeft één op de tien gezinnen in armoede. En terwijl sterke scholen in de binnenstad en sportclubs in goede wijken een wachtlijst hebben, lopen scholen en clubs in zwakke wijken leeg. In kwetsbare wijken leef je gemiddeld 15 jaar minder gezond en 7 jaar korter.

De PvdA-Den Bosch voerde daarom oppositie voor meer sociale politiek. We voorkwamen pijnlijke bezuinigingen op armoedebestrijding, op het vervoer voor kinderen met een beperking, op sport voor ouderen. We realiseerden met andere partijen dat er méér betaalbare huizen worden gebouwd. We boksten het voor elkaar dat honderden veteranen hun plekje in onze stad houden

Die inzet smaakt naar meer. Wat wij willen? Dat kinderen in kwetsbare wijken meer kansen krijgen. Dat starters niet onze gemeente ontvluchten voor een betaalbare woning. Dat het klimaatbeleid juist inwoners met weinig geld verder helpt. Dat onze clubs en verenigingen onze stad en dorpen blijven maken tot een fantastische plek.

Het moet socialer. Zodat het voor iedereen fijn is om Bosschenaar te zijn!

Pieter Paul Slikker

Lijsttrekker PvdA-Den Bosch

Betaalbaar wonen is een recht!

Het is hier prachtig wonen. Dat zien we ook aan de prijzen. Steeds meer mensen ontvluchten Den Bosch omdat ze hier geen huis meer kunnen betalen. Op een sociale woning moet je inmiddels 10 jaar wachten! Het tij moet gekeerd.

We bouwen 80 procent betaalbaar in plaats van duur

Minimaal 40 procent van de nieuw te bouwen woningen is een sociale huurwoning. Nog eens 40 procent is voor mensen met een middeninkomen. Dat maakt 80 procent van de nieuw te bouwen woningen een betaalbare woning waar dat de afgelopen jaren slechts 40 procent was en 60 procent duur.

En corporaties bouwen dubbel zo veel

De woningcorporaties willen graag meer bouwen dan de 200 huizen per jaar die ze nu bouwen. Maar ze hebben te weinig grond. We stellen sneller grond beschikbaar bij de Grote Wielen, de Blokken en Groot Meerendonk. Corporaties bouwen de komende jaren 400 woningen per jaar.

Meer tijdelijke woningen voor bv studenten en starters

Om snel woningen extra te hebben bouwen we tijdelijke woningen bij. Binnen de bebouwde kom is er plek voor 10.000 woningen, nog los van locaties als de Avenue A2, Groot Meerendonk en De Blokken. Voordat daar huizen staan zijn we meer dan tien jaar verder. In de tussentijd bouwen we tijdelijke woningen, sociaal en middelduur.

Koop je een huis, dan ga je er ook in wonen!

Huizen zijn er om in te wonen, niet om in te beleggen. Daarom introduceren we net als veel andere steden de woonplicht. Koop je een huis? Dan ga je er ook wonen!

Geen enclaves voor rijken maar gemengde wijken

Wij willen gemengde wijken voor arm en rijk, jong en oud, gezond en zorgbehoevend. Bij het Gasthuiskwartier in de Bossche binnenstad ging dat helemaal mis. Daar werd alleen duur gebouwd. Dat willen we niet. Wij willen gemengd bouwen en renoveren.

Huisjesmelkers aanpakken: huurteam Den Bosch

Huurders verdienen bescherming tegen huisjesmelkers. Daarom starten we met het Huurteam Den Bosch. Huurders kunnen zo uitvinden of de huurprijs niet te hoog is, of de servicekosten wel kloppen en of het onderhoud wel aan de maat is. Zo helpt het huurteam met eerlijke huurprijzen, fatsoenlijke woonruimte en goed verhuurderschap.

Meer steun voor mensen in armoede

Een op de tien inwoners leeft in armoede, waaronder 3000 kinderen. Dat betekent niet kunnen sporten of naar de film, eten bij de voedselbank, meer gezondheidsproblemen en minder kansen op school. De tegenstelling tussen arm en rijk groeit helaas, wij willen die kleiner maken!

Een stadspas om mee te kunnen doen

Arme inwoners zeggen terecht: geef ons zelf de ruimte om keuzes te maken! Daarom introduceren we de stadspas. Om bijvoorbeeld een treinkaartje te kunnen kopen, met de bus te kunnen reizen, met de kinderen naar een voorstelling te kunnen gaan en een tweedehands wasmachine te kunnen aanschaffen. Zodat inwoners in armoede zoveel mogelijk mee kunnen doen.

Sneller uit de schulden door turbosaneren en schuldmaatjes

Wij willem turbosaneren! We maken afspraken met steeds meer belangrijke schuldeisers zoals corporaties, energiebedrijven en de telecomsector. We bevriezen schulden én nemen ze over. Zo verlagen we de schuld, krijgen eisers deels betaald, heeft de inwoner een kleinere restschuld en betaalt die af bij slechts één partij (de gemeente). Ook helpen we mensen met een schuldenmaatje. Zo komen we zo snel mogelijk tot een nieuwe start.

Hulp bij energiearmoede door stijgende prijzen

De gas- en elektriciteitsprijzen stijgen. Duizenden inwoners hebben zelf niet de mogelijkheid om hun huis goedkoper qua energieverbruik te maken. Met het Bossche energiefonds (zie klimaat) helpen we hun het huis te isoleren. Voor inwoners die de rekening niet kunnen betalen introduceren we het noodfonds energiearmoede.

Één loket voor armoede, per gezin één casemanager

Wie in de penarie zit wordt momenteel gek van de hoeveelheid websites, hulpverleners en formulieren. Daar haken heel veel mensen op af. Er komt één loket waar inwoners het hele pakket van gemeente, corporaties, het jeugdsportfonds de voedselbank, Humanitas en het wijkplein kunnen krijgen. Per gezin komt er daarvoor één casemanager.

Vrijheid en noodgeld voor armoedewerkers en vrijwilligers

Onze armoedewerkers zijn gebonden aan honderden regels. Een rekening betalen om schuldverhoging of huisuitzetting te voorkomen is een bureaucratisch monster. Daarom geven we onze armoedewerkers een noodpot met de vrijheid om die zelf te besteden waar de nood het hoogst is.

Meer banen & Sociale bijstand 073

Waarom is de afgelopen jaren het vaste contract steeds verder afgenomen? Waarom accepteren we platformbaantjes waarbij mensen onverzekerd en zonder pensioenvoorziening werken? Waarom verdwijnen jongeren zonder baan uit beeld en vinden we het normaal dat mensen tientallen jaren werkloos thuis zitten terwijl er prachtige functies in de samenleving schreeuwen om invulling. Dat kan anders!

Wij willen vaste contracten

Vaste banen met zekerheid zijn het uitgangspunt. Tijdelijke banen een uitzondering. Als gemeente lopen we hierin voorop. We zijn een goede werkgever en vragen dat ook van alle instellingen en subsidiepartners waar we mee werken. Zzp'ers worden alleen ingezet voor echt tijdelijke klussen. Vaste contracten maken we de norm!

Basisbanen bij scholen, sportclubs en wijkgebouwen

Mensen zitten thuis terwijl de samenleving schreeuwt om nuttige werkers. Conciërges op scholen, onderhoudsmensen bij sportvoorzieningen, , beheerders van wijkgebouwen – ze zijn er vaak niet meer terwijl we ze bijzonder goed kunnen gebruiken. Daarom starten we met basisbanen - maatschappelijk relevant werk tegen een eerlijk loon.

Bijverdienen in de bijstand als opstapje naar werk

Wij willen dat mensen in de bijstand bij mogen verdienen zodat ze kunnen wennen aan werk en om hun baankansen te vergroten. Het eerdere experiment was van te korte duur en is te slecht gecommuniceerd om een succes te worden. Die kans herpakken we in het belang van de baankansen van onze werkloze inwoners.

Een stad zonder jeugdwerkloosheid

Volgens de Europese afspraken (European Youth Guarantee) waar Nederland mee heeft ingestemd bieden we jongeren garanties om binnen vier maanden een aanbod te krijgen voor een opleiding of werk. Wij gaan voor een jeugdwerkloosvrije stad. Jongere krijgen bij werkloosheid direct triage en een passend aanbod voor werk of omscholing.

'Platformbaantjes' op de taxi en in de maaltijdbezorging terugdringen

Taxichauffeurs, maaltijd- en pakketbezorgers die via populaire en slimme apps oproepbaar zijn: het is makkelijk als klant. De werknemers rijden vaak onverzekerd rond voor een laag loon en bouwen geen pensioen op. Vaak is het geen bijbaan maar ook nog eens de 'vaste' baan. Waar het kan voeren we vergunningen in, waar dat niet kan sluiten we convenanten. Want wij willen eerlijke concurrentie én goed loon.

Goed onderwijs. Gelijke kansen voor kinderen.

Goed onderwijs overbrugt verschillen en doorbreekt scheidslijnen tussen kansarm en kansrijk. Ieder kind verdient daarom het beste onderwijs én goede naschoolse ondersteuning. Dat maken we mogelijk voor alle kinderen, ongeacht de portemonnee van papa of mama.

Sterke scholen in iedere wijk of dorp

Ook in Den Bosch zien we dat kinderen van kansrijke gezinnen soms de scholen in de eigen wijk mijden terwijl kinderen van meer kansarme gezinnen achterblijven. Dat is slecht voor scholen, kinderen en wijken. Vroeger maakten we daar als gemeente met scholen werk van. Daar zijn we na het grotestedenbeleid mee gestopt terwijl dat nu harder dan ooit nodig is. Met scholen starten we het programma 'sterke scholen in iedere wijk' om die trend te doorbreken.

Studie- en huiswerkbegeleiding voor alle kinderen

Voor veel kinderen is het de normaalste zaak van de wereld dat ze na de schooldag naar een commerciële huiswerkbegeleider fietsen om bijgespijkerd te worden. Veel ouders kunnen dat niet betalen terwijl hun kinderen ook die ondersteuning nodig hebben. Samen met scholen en initiatieven als PowerUp073, NumerOne, 4West en Hambaken Connect realiseren we een huiswerk en studievoorziening voor alle kinderen.

Geen uitsluiting van kinderen door armoede en hoge ouderbijdragen

Nog altijd worden kinderen uitgesloten van activiteiten en vieringen op school omdat de portemonnee van de ouders niet dik genoeg is. Daarom maken we met onze scholen afspraken over de hoogte van ouderbijdragen en over de betaling van technische hulpmiddelen als laptops en tablets.

Een eerlijk inschrijfsysteem voor scholen

Het aanmeldsysteem voor scholen moet eerlijk zijn voor alle kinderen. We accepteren het niet als scholen zich met bijvoorbeeld voorinschrijving richten op 'kansrijke kinderen'. Daarom laten we het Landelijk Kenniscentrum Gemengde Scholen ons inschrijvingsbeleid onderzoeken op misstanden en maken we afspraken over eerlijk inschrijvingsbeleid.

Een schoolbibliotheek en muziekonderwijs op iedere basisschool

Voorlezen en muziekonderwijs helpen de brede ontwikkeling van onze kinderen. Samen met Huis073 en de regionale muziekschool zorgen we voor een schoolbieb en muziekonderwijs op iedere de Bossche school.

Zorg in de buurt, zonder wachtlijsten

Er wordt ongelofelijk hard gewerkt door onze zorgwerkers. Maar de zorg moet beter georganiseerd. Teveel inwoners weten zorgloket KOO niet te vinden. De wachtlijsten voor huishoudelijke hulp en jeugdzorg zijn vele weken te lang. En er zijn teveel aanbieders die goed verdienen aan de zorg maar niet de kwaliteit leveren die we mogen verwachten.

Naar KOO voor zorg en ondersteuning

Samen met verenigingen, de wijkpleinen, scholen, zorgaanbieders en via social media maken we zorgloket KOO eindelijk vindbaar. Ook starten we met wijkverpleegkundig spreekuur in de wijk. Want voor vlotte toegang is een bekender KOO noodzakelijk.

Een einde aan de ellenlange wachtlijsten

Wachtlijsten zijn soms maandenlang! Herindicaties worden versimpeld, de aanvraag voor ouderen wordt voor langere duur afgegeven en ook knippen we de dubbeling uit de aanvraag éérst bij KOO en dan bij de aanbieder. Zo maken we wachtlijsten korter.

Goede contracten & voldoende gemeentelijke zorgwerkers

De zorgwerkers kregen in Den Bosch jarenlang onzekere contractjes. Bij de gemeente schaffen we payroll volledig af, bij aanbestedingen kopen we alleen zorg in bij bedrijven die goede contracten bieden. Want wij staan voor onze zorgwerkers.

Minder marktwerking en aanpak zorgfraude

De marktwerking dringen we terug door zorgaanbieders te beperken. Zo maken we het aanbod overzichtelijker voor onze inwoners en kunnen we zorgfraude beter voorkomen. Zorgcowboys pakken we hard aan. De lokale toezichthoudersfunctie breiden we uit zodat zowel controle als het inrichten van goede contracten prioriteit krijgt.

Ondersteuning van mantelzorgers

Mantelzorgers ontlasten we met huishoudelijke hulp en tuinonderhoud. We bieden respijtzorg aan zodat mantelzorgers op vakantie kunnen. Jonge mantelzorgers krijgen extra ondersteuning, mogen langer blijven wonen als ouders overlijden en zonderen we uit van de kostendelersnorm.

Niemand slaapt gedwongen op straat

Dakloze inwoners helpen we met de bewezen succesvolle aanpak *housing first*. Niet opvangen op grote zalen maar in kleinschalige woonruimte waar we direct starten met ondersteuning en zorg om de boel op de rit te krijgen.

Duurzaam Den Bosch voor iedereen

Een schone en duurzame koers is hard nodig. Er valt geen tijd te verliezen. Dat lukt alleen als we het samen doen. Maar wie rood staat kan niet groen doen. Onze inzet: groen en duurzaam voor iedereen!

Energiefonds van tientallen miljoenen voor mensen met vermogen

Het isoleren van een oud huis, schone energievoorziening zonder gas, aanpassing naar warmtenet: het is duur betaalt zich pas na jaren terug. Die investering kunnen mensen met een klein inkomen en weinig spaargeld niet aan. Daarom lanceren we een revolverend duurzaamheidsfonds van tientallen miljoenen voor mensen met een klein inkomen of weinig spaargeld. Het geld is er: onze financiële reserve van 500 miljoen is twee keer zo hoog als bij een gemiddelde gemeente dus we kunnen fors en slim investeren. Mensen lossen renteloos af met wat ze op hun maandlasten besparen. Zo helpen we het klimaat vooruit én juist de inwoners die dat nodig hebben.

Corporaties maken vaart met verduurzaming van de slechtste woningen

De energiearmoede in Den Bosch is het grootst in wijken als de Hambaken en de Kruiskamp. Daar staan de slechtst geïsoleerde woningen terwijl de bewoners het minste inkomen hebben. Die combinatie is funest bij stijgende energieprijzen. We maken prestatieafspraken met corporaties gericht op het zo snel mogelijk verduurzamen van de meest slechte woningen. Zo is verduurzaming in het belang van ons allemaal.

De baten van verduurzaming zijn voor ons allemaal

We stimuleren initiatieven waarmee mensen zelf de stap zetten tot verduurzaming zoals bij de coöperatie Bossche Windmolen West. We dragen zorg dat dergelijke initiatieven ook toegankelijk zijn voor mensen zonder veel spaargeld. Met energiecoöperaties heroveren we de zeggenschap en maken we het opwekken van onze energie weer tot wat het hoort te zijn: een nutsvoorziening van ons allemaal.

Stimuleren zon op dak, grootschalige zon en wind alleen waar nodig.

We willen actief beleid om de verschillende dorpen en wijken aardgasvrij te maken. We zijn voor versneld onderzoek naar de mogelijkheden van aquathermie, aardwarmte, stadsverwarming en een waterstofnet binnen de gemeente. We stimuleren zon op dak en langs bijvoorbeeld de snelweg en beperken daarmee zoveel mogelijk de noodzaak van grootschalige wind- en zonneparken, In de Rosmalense polder komen niet meer molens dan nu gepland staan.

Den Bosch, jongeren- en studentenstad

We zijn een fijne studentenstad maar dat staat wel onder druk. Het vinden van een kamer is steeds moeilijker geworden. Veel ex-studenten zouden graag in Den Bosch willen blijven maar hebben moeite met het vinden van betaalbare woonruimte en een aansluitende baan. Ook het vinden van stages is niet altijd even gemakkelijk. En alhoewel met de (urban) activiteiten op de Tramkade en evenementen als Smèrrig er steeds meer aandacht is voor jongerencultuur valt ook hier nog een wereld te winnen.

De jongeren- en studentenmonitor

Of het nu gaat over wonen, cultuur of werk we horen de stem van jongeren onvoldoende. Ook bij wijkgesprekken zien we doorgaans niet vanzelfsprekend veel jongeren. Daarom starten we samen met de Bossche Jongerenambassadeurs, studentenverenigingen Gremio Unio (HAS), Animoso (Avans) en jongerenorganisaties de jongeren- en studentenmonitor. Eens per jaar houden ze de Bossche politiek de spiegel voor: wat is er nodig om Den Bosch klaar te stomen voor de toekomst?

Meer woonruimte voor studenten

Als we jongeren willen binden zijn er voldoende studentenwoningen nodig. We bouwen daarom leegstaande kantoorpanden om tot betaalbare jongerenwoningen en plaatsen tijdelijke woningen en Tiny Houses om studenten hier een kans te bieden.

Het stagetekort aanpakken

Geen stage vinden is voor veel studenten een groot probleem. Samen met onderwijsinstellingen zorgen we voor stagemakelaars die bij de gemeente, bij het bedrijfsleven en publieke organisaties stages fixen. Want een stageplek is niet alleen van groot belang voor onze studenten maar ook in het belang van onze samenleving.

Studenten krijgen korting op culturele en sportvoorzieningen

Teveel studenten in Den Bosch passeren nauwelijks de Stationspasserelle van de onderwijsboulevard richting centrum of Tramkade. Daarom bieden we hen samen met culturele instellingen en sportvoorzieningen korting op activiteiten.

Meer ruimte voor jongerencultuur

De nieuwe urban-hal in de spoorzone moet daarom in combinatie met de Tramkade voldoende ruimte bieden voor jongerencultuur en events. Bij de programmering van bestaande evenementen in de Bossche (binnen)stad moet er meer ruimte komen voor jongerencultuur. Daarbij betrekken we de jongeren- en studentenorganisaties.

Cultuurstad van het Zuiden - voor iedereen

Wat de PvdA betreft is kunst en cultuur van en voor iedereen! Daarom willen we dat ieder kind muziek kan maken, cultuur toegankelijk is voor alle inwoners. De ambitie om Cultuurstad van het Zuiden te zijn is daarnaast niet gratis: onze cultuur moet versterkt.

Muziekles en cultuureducatie voor ieder kind

In samenwerking met onze culturele partners, Huis073, de regionale muziekschool en de scholen in onze stad en dorpen zorgen we ervoor dat ieder kind cultuur- en muziekles krijgt als basisvoorziening. Omdat samen muziek maken, het kennismaken met theater, kunst en cultuur de blik van kinderen verbreedt en talent helpt te ontwikkelen.

Pop-up kunst en cultuur in de Bossche straten, wijken en kernen.

Cultuur en evenementen willen we niet alleen in het centrum maar juist in alle wijken zien. Daarom zijn we voorstander van pop-up festivals en evenementen in wijken en dorpen, dat er kunst aanlooproutes op straat zijn richting onze musea, dat een urbanart en graffitiroute de stad opfleurt. Kunst en cultuur hoort op straat in alle wijken!

Versterking van de cultuurfondsen

De keuzes van het Rijk en van een toekomstig college geven hopelijk lucht voor de lokale begroting. Dan moet ook het budget voor de cultuurfondsen groeien om de ambitie van Cultuurstad van het Zuiden kracht bij te zetten. De PvdA vindt het daarbij belangrijk dat er ook extra geld gaat naar de lokale initiatieven in wijken en buurten, jongerencultuur en naar muziekeducatie voor kinderen. Juist een divers aanbod draagt bij aan toegankelijkheid van kunst en cultuur voor iedereen.

Urban in het hart van de spoorzone

Bij de ontwikkeling van de Spoorzone en de Bossche Stadsdelta krijgt urban de plek die het verdient met een urbanhal: een broedplaats voor jong talent en een verzamelplek voor initiatieven en organisaties die zich bezighouden met urban cultuur.

Werk- en expositieruimte voor kunstenaars en makers.

De positie van onze makers en kunstenaarscollectieven is de afgelopen jaren verslechterd, mede door de grote schaarste aan betaalbare werk- en expositieruimte in de stad. De stad heeft die kunstenaars juist hard nodig. We benutten leegstaand vastgoed en kantoorruimte voor het bieden van voldoende ruimte voor onze lokale makers. Bij de ontwikkelingen in de Spoorzone, de Bossche Stadsdelta en bij de Poeldonk (Hal Q) realiseren we ruimte voor culturele broedplaatsen.

Sporten en beweging voor iedereen

Zoveel mogelijk sportende inwoners. Dat is wat wij willen. Wat sporten is gezond én goed voor ons sociale leven. Sportverenigingen in kwetsbare wijken zoals de voetbalclubs BVV, TGG, OSC'45 en CHC hebben het vaak lastig. Ze verdienen extra steun om sporten in iedere wijk mogelijk te blijven maken.

Iedereen kan sporten

Onze jongeren stimuleren we om lid te worden van een sportvereniging. Samen met de armoedestichtingen en het Jeugdfonds Sport & Cultuur bieden we ouders met een kleine portemonnee financiële ondersteuning zodat alle kinderen én ouders mee kunnen doen. Programma's als Bewegen voor Ouderen houden we overeind.

Extra steun voor clubs in kwetsbare wijken

Minder leden, vrijwilligers en sponsoren. Clubs in kwetsbare wijken komen in een negatieve spiraal terecht als we niet uitkijken. Daarom zorgen we voor extra ondersteuning van deze clubs en richten we onze sportsubsidies zo in dat ze extra ten goede komen aan clubs in zwaar weer.

Ondersteuning bij vrijwilligerstaken, basisbanen bij sportverenigingen

Het lukt veel sportverenigingen vaak niet om voldoende vrijwilligers te vinden voor taken, zoals toezicht houden, het clubhuis bemannen en de velden onderhouden. Daarom ondersteunen we sportverenigingen om voldoende mensen te krijgen via ons vrijwilligersnetwerk. Ook introduceren we de basisbaan waarmee mensen die langdurig werkloos zijn aan het werk kunnen als bijvoorbeeld conciërge bij een vereniging.

Goede sportaccommodaties

Voor een aantrekkelijke club zijn goede sportvoorzieningen noodzakelijk. We helpen de sportverenigingen bij het versneld moderniseren en verduurzamen van hun accommodaties door middel van leningen en/of de aanvraag van subsidies.

Zwemmen in onze zwemplassen

De Oosterplas en het Engelermeer zijn officiële zwemplassen met voorzieningen. Wij maken ons er al jaren hard voor dat ook de Zuiderplas en de Grootte Wielenplas volwaardige zwemvoorzieningen krijgen om recreatie en sport bij onze zwemplassen aantrekkelijker te maken. De BeachBar aan de Zuiderplas met haar unieke recreatieve karakter verdient een upgrade en goede sanitaire voorzieningen.

Samen de baas van Den Bosch

Dorpen, wijken en buurten maken we niet beter vanuit het stadhuis op de markt. Het echte werk gebeurt in buurthuizen, op scholen, in jongerencentra en op straat. Als PvdA-Den Bosch willen we daarom dat het stadsbestuur plannen én uitvoering meer met inwoners, organisaties en werkers samen smeedt.

Een wijkplan met en voor iedere wijk

De afgelopen jaren zijn er scans gemaakt van alle wijken. Met die scans gaat een nieuw college langs inwoners, langs wijk- en buurtraden, langs publieke werkers en sport- en buurtverenigingen. Zo maken we met iedere wijk een plan. Daarin leggen we vast hoe we wijken verbeteren, wat de gemeente doet, wat de initiatieven in de wijk doen én waar inwoners zelf de schouders onder zetten.

We horen de stem van alle Bosschenaren met burgerberaad en referendum

Samen een stad besturen lukt alleen als we alle stemmen horen. Helaas weten inwoners die met de handen werken en minder verdienen de weg naar het stadhuis veel minder te vinden. Het stadsbestuur spreekt daardoor veel met rijk, weinig met arm. Dat moet anders. Daarom starten we met burgerberaden waarin we alle inwoners horen. We loten met regelmaat een afspiegeling van onze inwoners en vragen hen om met een advies te komen op lastige onderwerpen waarover de gemeenteraad moet besluiten. Ook zijn we als PvdA voorstander van het raadgevend referendum voor onze inwoners!

Spreekuur in de wijk en online

Onze bestuurscultuur is nabijheid. Dat betekent dat onze PvdA-volksvertegenwoordigers en bestuurders makkelijk benaderbaar zijn. Je vindt ze aan je deur, met de oude bakfiets in je wijk en online. Dat hoort wat ons betreft ook voor het bestuur van de stad te gelden. Het college organiseert daarom een vast spreekuur in de wijken en online.

Ruimte voor de raad

De samenwerking in de Bossche gemeenteraad is prettig, de verhoudingen zijn goed. Wel mag een nieuw college wat ons betreft méér ruimte geven aan de gemeenteraad. Goede plannen maak je samen met de stad en haar volksvertegenwoordigers. De coalitiediscipline mag minder, het bestuursakkoord meer op hoofdlijnen, plannen smeden mag meer gezamenlijk, Want de stad bestuur je samen.

Respect voor elkaar & samen Bosschenaar

Met elkaar zijn we Bosschenaar. Wat we van elkaar vragen is respect voor elkaar, dat je meedoet, dat je omkijkt naar je naaste, dat je de vrijheid van de ander net zo belangrijk vindt als die van jezelf. We zijn gastvrij en tolerant voor wie zich inzet. Maar we zijn intolerant voor intolerantie en streng voor hen die er met de pet naar gooien.

Werken aan actief Bosschenaarschap

Samenleven begint bij korte lijnen en duurzame verbindingen die zich bewijzen als de spanning in de samenleving soms oploopt. Daarom starten we een programma actief Bosschenaarschap met onderwijsinstellingen, Farent, COC, de Bossche kerken, de Turkse, Marokkaanse en Afghaanse moskee, Den Bosch Kan Het, de buurtvaders, de Caribische Bosschenaren vertegenwoordigt in Nos Baranka, de Molukse gemeenschap via Geredja Sjalom en Radar etc. Ons doel: we kennen elkaar en weten elkaar te vinden!

Versterken van bindende krachten in wijken en buurten

In onze wijken en dorpen zijn talloze initiatieven en vrijwilligers actief die het cement vormen van onze Bossche samenleving. Noorderpoort Samen Doen, Hambaken Connect, Kruiskamp ons Buurtje, de Copernikkel en de buurtvaders in west zijn onmisbare schakels als het gaat om het slaan van bruggen. Vaak is het sappelen voor dergelijke initiatieven. We versterken ze met expertise, ruimte en geld om hun werk te versterken.

Aanpakken van discriminatie bij uitgaan of (sport)verenigingen

We vinden het onacceptabel dat uitgaansgelegenheden en verenigingen mensen weigeren op basis van hun uiterlijk. Er komt een laagdrempelig online meldpunt om uitsluiting te melden en waarmee burgemeester en politie de overtreders kunnen aanspreken. Wie herhaaldelijk discrimineert kan zijn exploitatievergunning verliezen.

Den Bosch regenboogstad

We hijsen fier de regenboogkleuren op ons stadhuis, de toren van de Sint Jan, de scholen en onze sportclubs op Coming Out Day. Op alle andere dagen zijn we ook een Regenboogstad en dragen dat actief uit. Zo creëren we veilige plekken op onze scholen en bij onze horeca voor de LHBTIQ+community en meer specifiek voor jongeren die uit de kast willen komen of die worstelen met hun genderidentiteit. De 'roze in blauw' functie bij de politie versterken we en geven we een rol in het stimuleren van de aangiftebereidheid. Het Bossche onderwijs stimuleren we om voorlichting een onderdeel te laten zijn van het standaard lespakket. Als de regenbooggelden landelijk verdwijnen compenseren we die lokaal.

Veilige wijken en dorpen

In de meeste Bossche wijken en dorpen is de veiligheid op orde. Tegelijkertijd zien we dat de verharding toeneemt, dat straatintimidatie en roekeloos (rij)gedrag grote impact hebben. Met ons sociale programma willen we de voedingsbodem voor criminaliteit wegnemen. Gelijktijdig moeten nietsontziende criminelen en mensen die het leven van een ander schade berokkenen worden aangepakt.

Bossche stadsmariniers en handhavers

De overheid moet terugkeren op die plekken waar onder- en bovenwereld zich vermengen. We nemen een voorbeeld aan de Rotterdamse aanpak met stadsmariniers: superambtenaren, speciaal door het college van burgemeester en wethouders aangesteld om de hardnekkige veiligheidsproblemen in wijken waar de veiligheid in het geding is op te lossen. Die gaan met de extra handhavers aan de slag in onze wijken..

Veiligheidsplan voor kwetsbare wijken

Een plan van aanpak is nodig voor (delen) van buurten en wijken die dreigen af te glijden. Een te groot deel van onze wijken scoort zwak op veiligheid. Dat is zorgelijk. Het eerste half jaar van het nieuwe college trekken burgemeester, korpschef en openbaar ministerie de wijken in om van inwoners te horen wat er verbeterd moet worden.

Aanpak ondermijnende criminaliteit

De aanpak van ondermijnende criminaliteit via opsporing, vervolging, inzet van de BIBOB, het Damocles-beleid, integrale handhaving etc. moet versterkt. Inwoners met een criminele achtergrond sluiten we bij woningtoewijzing in kwetsbare wijken uit, we sluiten drugspannen en werken met grootscheepse controles op criminaliteit en/of fraude. We werken samen met het RIEC en de Brabantse steden om de aanpak te verstevigen en de lobby richting het rijk voor extra middelen te voeren.

Meldpunt straatintimidatie

Vrouwen die worden nagefloten, homo's en transgenders die worden lastiggevallen – ook in onze wijken, dorpen en uitgaansgebieden komt het voor. Aangifte doen is een enorme stap waardoor we niet goed in beeld hebben hoe vaak het gebeurt. Daarom roepen we een laagdrempelig (online)meldpunt straatintimidatie in het leven.

Overlast van treinverkeer en vervoer van gevaarlijke stoffen tegengaan

Toename van geluid, trillingen en vervoer van risicovolle stoffen moeten we tegengaan. Samen met de Brabantse steden voeren we hiervoor een actieve lobby richting het rijk.

Financiën: investeren in de toekomst van mensen, voorzieningen en wijken

Onze ambities met Den Bosch en de omliggende dorpen zijn groot. Dat vraagt om een solide en sociale begroting met ruimte voor investeringen, met behoud van degelijk begroten. Daarbij zijn we voor een stevig deel afhankelijk van het rijk. De keuzes van het nieuwe Kabinet helpen onze financiën helaas nauwelijks.

Daarom houden we gemeentelijke programma's kritisch tegen het licht. Op bijvoorbeeld infrastructurele projecten en onderhoud, representatie van het college, de inzet van gemeentelijke subsidies voor evenementen als Indoor Brabant, de almaar stijgende lasten voor regionale samenwerkingen (terwijl de lokale begrotingen krimpen) zijn besparingen mogelijk en wenselijk.

Daarnaast kijken we ook naar de inkomsten van onze gemeente. De afgelopen jaren werd er bezuinigd op wijkgebouwen, sportclubs, het leerlingenvervoer voor kinderen met een beperking etc. Bezuinigingen die we als PvdA met steun van nagenoeg de hele raad uiteindelijk hebben weten te verzachten. Voorkomen konden we ze echter niet omdat in het Bossche begrotingsbeleid het percentage woonlasten stelselmatig verlaagd wordt. In plaats van dubbeltjes tot enkele euro's te vragen van velen werd er de afgelopen jaren ingezet om honderden tot duizenden euro's te vragen van enkelen.

Of we nu ruimte willen vinden om te investeren of bezuinigingen willen voorkomen: die keuze moet eerlijker. We houden de woonlasten onder het gemiddelde van de grote steden maar maken wel ruimte om wijken, verenigingen, sportclubs, inwoners in armoede en onze cultuurmakers te ondersteunen. Die dubbeltjes tot euro's per inwoner per jaar zijn welbested.

Eerlijk begroten betekent ook dat de hondenbelasting een doelbelasting wordt. De toeristenbelasting verhogen we naar een tarief van 5 procent per overnachting net zoals men in bijvoorbeeld Utrecht gewoon is. Ook houden we de niet dekkende tarieven en niet geïnde belastingen tegen het licht. Zo is het niet meer dan logisch dat mensen met een tweede huis in Den Bosch lokale lasten betalen. Iets wat nu niet het geval is.

Ook screenen we onze reserves. In totaal heeft Den Bosch een reserve van ruim 500 miljoen opgepot, het dubbele van de norm voor steden van onze omvang. We behouden een bovengemiddeld solide reserve maar bekijken ook de mogelijkheid om een deel van die middelen in te zetten (waar mogelijk revolverend). Ook voor de vrijvallende Essent-middelen zetten we in voor structuurversterkende investeringen.

Wat wij willen voor wijken en dorpen

Empel

- Meer voorzieningen voor jongeren, overlast van jeugd voorkomen;
- Samen met ondernemers, inwoners en verenigingen als Exempel en d'n As zorgen voor meer leven in de brouwerij in het centrum zoals op de Brink;
- Een betere bereikbaarheid van voetbalclub Emplina om zo de parkeeroverlast terug te dringen;
- In de ochtend- en avondspits een snelle en frequente busverbinding tussen Empel en het Centraal Station;
- Maatregelen om de geluidshinder en luchtvervuiling door uitbreiding van de A2 tegen te gaan.

Engelen en Bokhoven

- Het behouden van de rustige en groene woonomgeving;
- Het op peil houden van de speelvoorzieningen voor de kinderrijke buurt;
- Goede bereikbaarheid van sportpark Engelen;
- Evenementen en recreatie rondom het Engelermeer met respect voor bewoners en het groen;
- We willen de nieuwbouw van een duurzaam watersportpaviljoen aan het Engelermeer mogelijk maken.

Graafsepoort

- Meer activiteiten in en met de buurt om de wijk mooier, groener en leefbaarder te maken;
- Aanpak van armoede, achterstand en problemen achter de voordeur;
- Meer ruimte voor sport, spel en jongerenactiviteiten in de buurt;
- Onveilige plekken in de wijk in samenspraak met bewoners aanpakken en toezicht op houden;
- Inzet op meer gemengde nieuwbouw met voldoende betaalbare woningen.

Groote Wielen

- Er komen in het seizoen zwemvoorzieningen bij de Groote Wielenplas;
- Met de wijk verkeershufters op de bekende plekken aanpakken;
- Betere ontsluiting voor het (spits)verkeer van- en naar de wijk;

- Een betere busverbinding die de groei van de Groote Wielen aan kan met in de ochtend- en avondspits een snelle en frequente busverbinding tussen de Groote Wielen en Station Rosmalen en het Centraal Station;
- Meer jongerenvoorzieningen voor 15-25 jarigen in de wijk en ondersteuning van Windkracht 5;
- In nieuwe delen van de wijk meer en sneller groen aanplanten.

Maaspoort

- Verbetering van de ontsluiting van Maaspoort door onder andere slimme verbindingen met het OV;
- De Schans helpen om het aantal activiteiten, vrijwilligers en financiën op orde te houden;
- Bij ProRail en NS blijven lobbyen voor een station op de Maaspoort;
- Maatregelen om de geluidshinder en luchtvervuiling door uitbreiding van de A2 tegen te gaan.
- Wij steunen Stichting Jeugdwerk Maaspoort (De Poort) met hun zoektocht naar een plek om hun activiteiten voor de wijk te kunnen uitvoeren i.s.m. hun vrijwilligers. Het jongerenwerk en de activiteiten in de wijk moeten weer op peil gebracht worden.

Muntel / Vliert

- Samen met de wijk, de speelgoeduitleen en vrijwilligers de levendigheid op het Taxandriaplein verder uitbouwen met veel activiteiten voor de kinderen uit alle milieus;
- Oog voor huidige én toekomstige bewoners bij het bouwen van betaalbare woningen in het Prins Hendrikpark. Met aandacht voor het groen, de recreatieve functie van het park en met verplaatsing van het tankstation;
- Het voorkomen van de uitverkoop van sociale woningen zodat de gemengde wijk niet verloren gaat.

Noord – Haren, Donk, Reit / Slagen/ Hambaken / Orthen

- Meer activiteiten in en met de buurt om de wijk mooier, groener en leefbaarder te maken;
- Versterking van Hambaken Connect, Noorderpoort Samen doen en andere wijk en buurt initiatieven die daarmee hun goede werk kunnen vergoten;
- Beter onderhoud van straten en groen in samenspraak met inwoners om de wijk te verbeteren;
- Een ontmoetingsplek voor alle generaties in de wijk;

- Versterking van de sportclubs in Noord die los van het sporten het sociale cement in de wijk smeden;
- Renovatie van de Haren gaat in goed overleg met de bewoners;
- Het versterken van het jongerenwerk en toezicht in de wijk om jongeren die uit dreigen te vallen eerder kansen te bieden en op de rit te krijgen;
- Maatregelen om de bestaande geluidshinder en luchtvervuiling maar ook als gevolg van de uitbreiding de A2 tegen te gaan.

Nuland

- Meer betaalbare woningen voor starters en jongeren in Nuland. Ook moeten ouderen een goede oude dag kunnen hebben in het eigen dorp. Dat vraagt om meer woningen en voorzieningen voor ouderen;
- Sportvoorzieningen op peil houden en verbeteren, de milieustraat in Kruisstraat blijft open;
- Het verkeer van en naar Heesch-West vraagt om een betere ontsluiting. Daarnaast is de ontsluiting met name in de spits onvoldoende en moet verbeterd. Een goede busverbinding vanuit Nuland naar station Rosmalen, station Oost en het Centraal Station is nodig;
- De milieustraat in Kruisstraat is belangrijk voor de inwoners van Rosmalen, Nuland en Vinkel. Die houden we dus open;
- Goed overleg met omwonenden over de opvang van vluchtelingen bij het Autotron zodat we overlast tot een minimum beperken;
- Oog voor en overleg met de bewoners bij uitbreiding van de activiteiten bij het Autotron.

Rosmalen

- Jongeren moeten in Rosmalen een betaalbaar huis kunnen vinden, ouderen in het dorp oud kunnen worden. Voor hen zijn er in Rosmalen meer woningen nodig. De tweede fase van de Groote Wielen en de ontwikkeling van de Blokken (ten noorden van de Kruisstraat, ten westen van de Grintweg) nemen we snel ter hand;
- Rosmalen wordt snel ouder. We slaan de handen ineen met de seniorenraad die al eerder ideeën op schrift stelde om te zorgen dat de voorzieningen en woningen daarop worden aangepast;
- Het Sprokkelbosch verrommelt en vraagt om een plan. Wat de PvdA betreft staat de natuur, het landschap en de recreatiefunctie van het gebied voorop;
- De huisvesting van de Rosmalense Heemkundekring sleept maar voort. De komende periode vinden we voor deze belangrijke club een nieuwe plek in Rosmalen;

- Het nieuwe centrum van Rosmalen en de directe omgeving worden beter op elkaar afgestemd en waar nodig opgeknapt en met meer groen ingericht;
- Het huidige college heeft de Oostelijke landweg geschrapt. De verkeersproblemen in met name de spits rond de Groote Wielen, de kern Rosmalen en Kruisstraat zijn daarmee niet opgelost. De ontsluiting moet beter en vraagt om een alternatief;
- De verkeerssituatie op de Driesprong, waar nog altijd auto's en brommers rijden terwijl dat niet mag, wordt aangepakt;
- In samenwerking met Perron-3, Number One, HEVO en andere verenigingen en organisaties houden we het aantal activiteiten voor jong en oud op peil zodat het karakter van het dorp Rosmalen behouden blijft;
- De milieustraat in Kruisstraat is belangrijk voor de inwoners van Rosmalen, Nuland en Vinkel. Die houden we dus open.

Vinkel

- Het bouwen van betaalbare woningen voor jonge starters en ouderen in Vinkel zodat je kunt blijven wonen in je eigen dorp;
- Het verkeer van en naar Heesch-West vraagt om een betere ontsluiting. Daarnaast is de ontsluiting met name in de spits onvoldoende en moet verbeterd. Een goede busverbinding vanuit Nuland naar station Rosmalen, station Oost en het Centraal Station is nodig;
- Samen met verenigingen en sportclubs het aantal activiteiten voor jong en oud op peil houden;
- Een goede oplossing voor de 100 permanente bewoners van de woningen in het Dierenbos;
- Inwoners van het Soperse bos blijven betrokken bij de ontwikkelingen richting een volwaardige woonwijk. Ook zijn ze een serieuze gesprekspartner m.b.t. toekomstige activiteiten bij het Autotron;
- De milieustraat in Kruisstraat is belangrijk voor de inwoners van Rosmalen, Nuland en Vinkel. Die houden we dus open;
- Goed overleg met omwonenden over de opvang van vluchtelingen bij het Autotron zodat we overlast tot een minimum beperken;
- De milieustraat in Kruisstraat is belangrijk voor de inwoners van Rosmalen, Nuland en Vinkel. Die houden we dus open.

West- Paleiskwartier/ Veemarktkwartier en Tramkade

- Uitvoering van een groene onderwijsboulevard;
- Aandacht voor de verkeersontsluiting van de groeiende wijk en het tegengaan van hufterig gedrag in het verkeer in deze drukke wijk;

- Een veilig en gezond woonklimaat waarbij bedrijven als de AVI en de Asfaltcentrale bij voorkeur worden verplaatst;
- Nieuwe stadsontwikkeling combineert wonen, werken én cultuur met voldoende oog voor betaalbare woningbouw;
- Op de tramkade komt er een permanente plek voor urban en World Skate Center en is het behouden van de energie van de startinitiatieven en betrokken jongeren een doel op zichzelf.

West- Boschveld/ Kruiskamp/ Schutskamp en Deuteren

- De aanpak van overlast door verkeersshuften;
- Meer activiteiten in en met de buurt om de wijk mooier, groener en leefbaarder te maken;
- Versterking van Kruiskamp Ons Buurtje, de buurtvaders, van bewonersinitiatieven in het Buurthuis Deuteren, van de Copernikkel en de fietsenwerkplaats. Plek voor initiatieven zoals de Kledingbank West om de sociale cohesie in de wijk te stimuleren;
- Beter onderhoud van straten en groen in samenspraak met inwoners om de wijk te verbeteren;
- Een ontmoetingsplek voor alle generaties in de wijk;
- Versterking van de sportclubs in West zoals CHC die los van het sporten het sociale cement in de wijk smeden;
- Samenwerking met de veteranen van het Veteranen Ontmoetingscentrum Ouwe Stomp versterken als het gaat om het herdenken, vieren, delen en verwerken van ervaringen m.b.t. oorlog, vrijheid en vrede;
- Het versterken van het jongerenwerk en toezicht in de wijk om jongeren die uit dreigen te vallen eerder kansen te bieden en op de rit te krijgen.

Zuid, Meerendonk en Gestelse Buurt

- Niet beknibbelen op het geld dat nodig is voor de aanpak van de Gestelse Buurt, ook geen andere activiteiten van betalen. De buurt moet samen met de bewoners, de verenigingen, de armoedepartners, de politie, het welzijnswerk en de corporaties verbeterd!
- Stortplaats Groot Meerendonk beschikbaar maken voor goede en gemengde woningbouw en tijdelijke woningen in aanloop daar naartoe;
- Goed overleg met bewoners over het hostel en de voorziening langdurig verblijf in de polder zodat de opvang hier met net zo weinig overlast gepaard gaat als op oost;
- In samenwerking met ondernemers, buurt en verenigingen verlevendigen van de Zuiderpassage met mogelijkheden voor ontmoeting van jong en oud;

- Aandacht voor de parkeerdruk vanuit het centrum;
- Toestaan van meer evenementen in het Zuiderpark en de Pettelaarse Schans in overleg met omwonenden en met oog voor verkeers- en geluidshinder;
- Terugkeer van de zwemvoorzieningen bij de Zuiderplas. De BeachBar blijft behouden inclusief het unieke karakter en wordt eindelijk opgeknapt;
- Maatregelen om de geluidshinder en luchtvervuiling door uitbreiding van de A2 tegen te gaan.

Binnenstad

- Aanpak van overlast door verkeershufters en uitgaanspubliek;
- Voorkomen van leegstand en benutten van ruimte voor zowel wonen als winkelfunctie op creatieve manieren door samenwerking met o.a. VOLOP;
- Parkeervakken voor fietsen, gedragscampagne om fietsoverlast in het centrum te verminderen;
- Autoluwer maken van de binnenstad zodat ruimte benut kan worden voor een combinatie van groen, bewonersruimte en horeca in overleg met bewoners en ondernemers;
- In navolging van de succesvolle Bossche Zomer in overleg met alle partners kijken waar de stad meer ruimte biedt voor ontspanning, cultuur en vermaak;
- In samenwerking met zorgpartners, Novadic Kentron, Stichting Loods, de coffeeshops en de nachtopvang de opvang en dagbesteding van dakloze en verslaafde Bosschenaren zo regelen dat overlast verminderd.